

Lausunnon antaminen Uudenmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2026-2029 ja ympäristöselostuksen luonnoksista

Kunnanhallitus 03.11.2025 § 502
76/00.04.01/2025

Valmistelija

Röntynen Antti-Pekka, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Uudenmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 6.10.2025 päättänyt pyytää lausuntoja Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029:n ja ympäristöselostuksen luonnoksista. Lausuntojen antamisen määräaika on 5.11.2025.

Tuusulan kunta on lausunnossaan huomionnut KUUMA-kuntien yhteisiä näkemyksiä ja yhtyy KUUMA:n lausuntoon asiassa.

Tuusulan kunta toteaa lausuntonaan Uudenmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2026-2029 ja ympäristöselostuksen luonnoksista seuraavaa:

Yleiset kommentit maakuntaohjelmasta

Maakuntaohjelma on rakenteellisesti selkeä ja sen tavoitteet ovat johdonmukaisia Uudenmaan strategisten linjausten kanssa. Ohjelman painopisteiden valinta on perusteltu, ja ne vastaavat laajasti maakunnan kehityshaasteisiin. Kuuma-kuntien näkökulmasta ohjelma huomioi alueen kasvun, elinvoiman ja asukasrakenteen muutokset, mutta vielä selkeämpi kytkeä Kuuma-kuntien erityispiirteisiin ja kehitystarpeisiin olisi toivottavaa. Kuntien rooli ohjelman toteutuksessa jää osin yleiselle tasolle; konkreettiset toimenpiteet ja resurssien kohdistaminen Kuuma-alueelle voisivat olla tarkemmin määriteltyjä.

Painopiste: Ympäristöviisas Uusimaa

Kestävän kehityksen tavoitteet ovat ohjelmassa vahvasti esillä, mikä on myönteistä myös Kuuma-kuntien kannalta. Alueella on paljon kasvupaineita, ja kestävien ratkaisujen, kuten joukkoliikenteen, kiertotalouden ja vihreän siirtymän, edistäminen on erityisen tärkeää. Maakuntaohjelman toimenpiteet tukevat kuntien ilmastotavoitteita, mutta Kuuma-kunnille voisi kohdentaa selkeämpiä tukimuotoja esimerkiksi liikenteen päästöjen vähentämiseen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Kuuma-kuntien rooli Uudenmaan vihreässä siirtymässä tulisi nostaa vahvemmin esiin, sillä alueella on sekä haasteita että merkittäviä mahdollisuuksia ympäristöviisaiden ratkaisujen kehittämisessä.

Painopiste: Innovatiivinen Uusimaa

Innovaatioiden edistäminen on yksi ohjelman keskeisistä tavoitteista. Kuuma-kunnissa on vahvaa yritystoimintaa ja kasvupotentiaalia, mutta innovaatioekosysteemien kehittäminen vaatii tiivistä yhteistyötä maakunnan ja kuntien välillä. Ohjelma tunnistaa innovaatiotoiminnan merkityksen, mutta Kuuma-kuntien mahdollisuudet osallistua ja hyötyä innovaatiohankkeista edellyttävät parempaa alueellista koordinaointia ja resursointia. Kuntien omat kehityshankkeet voisivat saada lisää näkyvyyttä sekä tukea maakunnallisista ohjelmista.

TKI-toiminnan kärjet (älykäs erikoistuminen)

Maakuntaohjelma painottaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) vahvistamista, erityisesti älykkään erikoistumisen kärjissä. Kuuma-kunnilla on potentiaalia olla edelläkävijöitä esimerkiksi digitalisaation, terveys- ja hyvinvointiteknologioiden sekä kestäväan rakentamisen aloilla. Ohjelmassa olisi hyödyllistä tunnistaa Kuuma-kuntien omat vahvuusalueet ja rakentaa TKI-toiminnan kärjet näiden pohjalta. Tämä mahdollistaisi sekä kuntien että maakunnan kilpailukyvyn vahvistamisen ja lisäksi vaikuttavuutta koko Uudellamaalla.

Painopiste: Onnellisten Uusimaa

Hyvinvointi ja osallisuus ovat keskeisiä elementtejä maakuntaohjelmassa. Kuuma-kunnissa korostuvat asukaslähtöiset palvelut, yhteisöllisyys ja turvallisuus. Ohjelma tunnistaa nämä teemat, mutta Kuuma-kuntien erityispiirteet, kuten väestönkasvu, tulisi huomioida vielä syvemmin toimenpiteissä. Esimerkiksi hyvinvointipalveluiden kehittäminen ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden vahvistaminen ovat alueella ajankohtaisia. Kuntien omat innovaatiot ja hyvät käytännöt olisi hyvä nostaa esiin maakunnan yhteisen kehittämisen tueksi.

Kommentit ympäristöselostuksesta

Maakuntaohjelman ympäristöselostus on kattava ja perusteltu. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on huomioitu laajasti eri näkökulmat, mutta Kuuma-kuntien erityispiirteisiin liittyvät ympäristövaikutukset voisivat olla tarkemmin esillä. Esimerkiksi maankäytön, liikenteen ja luonnon monimuotoisuuden vaikutukset Kuuma-alueella ovat merkittäviä, ja niiden arviointi vaatii yksityiskohtaisempaa tarkastelua. Kehitysehdotuksena esitetään, että ympäristöselostuksessa hyödynnetään kuntakohtaista tietoa ja seurataan vaikutuksia systemaattisesti koko ohjelmakauden ajan.

Yhteenveto ja suositukset

Uudenmaan maakuntaohjelma tarjoaa hyvän perustan alueen kehittämiseksi. Kuuma-kuntien näkökulmasta ohjelma on pääosin kattava, mutta alueen erityispiirteet ja tarpeet voisivat nousta vahvemmin esiin.

Suosituksina esitetään:

- Selkeämpi kohdentaminen ja konkretisointi Kuuma-kuntien osalta kaikissa ohjelman painopisteissä.
- Alueellisten TKI-vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen älykkään erikoistumisen kärjissä.
- Ympäristövaikutusten kuntakohtainen arviointi ja systemaattinen seuranta.
- Kuntien omien innovaatioiden ja hyvien käytäntöjen nostaminen maakunnallisen kehittämisen perustaksi.
- Vahvempi yhteistyö kuntien ja maakunnan välillä ohjelman toteuttamisessa.

Näillä toimenpiteillä Kuuma-kunnat voivat entistä tehokkaammin tukea Uudenmaan maakuntaohjelman tavoitteiden saavuttamista ja vahvistaa koko alueen elinvoimaa ja hyvinvointia.

Esittelijä

kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa selostusosassa esitetyn lausunnon Uudenmaan liitolle Uudenmaan maakuntaohjelmasta vuosille 2026-2029 ja ympäristöselostuksen luonnoksista.

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.